

7.3.2017

FIVA 20/02.04/2016

Julkinen

Alexandria Pankkiiriliike Oyj
Eteläesplanadi 22 A
00130 Helsinki

Julkinen varoitus ja seuraamusmaksu

1 Päätös

Finanssivalvonta antaa Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008, jäljempänä FivaL) 39 §:n 1 momentin nojalla Alexandria Pankkiiriliike Oyj:lle (jäljempänä myös yhtiö, Y-tunnus 1063450-9) julkisen varoituksen sen johdosta, että Alexandria Pankkiiriliike Oyj on:

1. tammikuun 2015 – lokakuun 2015 välisenä aikana päätöksen kohdassa 3.2.2 tarkemmin kuvatulla tavalla laiminlyönyt noudattaa sijoituspalvelulain (747/2012, jäljempänä SipaL) 10 luvun 4 §:n 1 momenttia ja säännöistä täydentäviä Finanssivalvonnasta määräyksiä, kun yhtiö oli jättänyt hankkimatta riittäviä asiakkaiden taloudellista asemaa, sijoituskokemusta ja -tietämystä sekä sijoitustavoitteita koskevia tietoja ennen SipaL:n mukaisen sijoitusneuvonnan tarjoamista asiakkailleen; ja
2. tammikuun 2015 – lokakuun 2015 välisenä aikana päätöksen kohdassa 3.2.3 tarkemmin kuvatulla tavalla laiminlyönyt noudattaa SipaL 10 luvun 4 §:n 1 momenttia ja säännöistä täydentäviä Finanssivalvonnasta määräyksiä, kun yhtiö ei ollut kohdassa 1 todetun laiminlyönnin seurauksena riittävästi varmistunut siitä, että sijoitusneuvonnan kohteena olevat liiketoimet ovat olleet asiakkaille soveltuvia.

Finanssivalvonta määrää FivaL 40 §:n 1 momentin ja 41 §:n 1 momentin nojalla Alexandria Pankkiiriliike Oyj:lle seuraamusmaksun sen johdosta, että Alexandria Pankkiiriliike Oyj on tammikuun 2015 – lokakuun 2015 välisenä aikana päätöksen kohdassa 3.3.2 tarkemmin kuvatulla tavalla laiminlyönyt noudattaa SipaL 10 luvun 9 §:n 1 momenttia ja säännöistä täydentäviä Finanssivalvonnasta määräyksiä, kun yhtiö ei ollut säilyttänyt tietoja asiakkaille sijoituspalveluna tarjotusta sijoitusneuvonnasta niin, että tietojen avulla voitiin jälkikäteen todentaa tapahtumien kulku.

Seuraamusmaksun suuruus on yhdeksänkymmentä tuhatta (90 000) euroa ja se määrätään maksettavaksi valtiolle. Seuraamusmaksun täytönpäntöpanosta huolehtii Oikeusrekisterikeskus.

Finanssivalvonnasta johtokunta on päättänyt julkisen varoituksen antamisesta ja seuraamusmaksun määräämisestä kokouksessaan 6.3.2017.

7.3.2017

FIVA 20/02.04/2016

Julkinen

2 Kuuleminen

Finanssivalvonta varasi 22.12.2016 päivätyllä kirjeellään yhtiölle hallintolain (434/2003) 34 §:n mukaisesti ennen asian ratkaisemista tilaisuuden lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun. Yhtiö vastasi Finanssivalvonnalle 16.1.2017 päivätyllä kirjeellään.

3 Päätöksen perustelut

3.1 Selonottovelvollisuutta koskeva Finanssivalvonnan tarkastus

Finanssivalvonta teki syksyllä 2015 yhtiössä tarkastuksen, joka koski yhtiön tarjoamaan sijoitusneuvontaan liittyvää selonottovelvollisuutta. Tarkastus kohdistui pääosin yli 70-vuotiaisiin ei-ammattimaisiin asiakkaisiin, joille oli myyty sijoitusrahastoja tai strukturoituja rahoitusvälineitä (jäljempänä myös sijoitustuotteet).

Tarkastuksessa arvioitiin Finanssivalvonnan satunnaisotannalla valitsemaa vuoden 2015 asiakastapahtumiin liittyvää asiakasmateriaalia. Tarkastuksessa käytiin läpi yhteensä 19 ei-ammattimaisen asiakkaan tietoja. Tarkastuksen yhteydessä Finanssivalvonta havaitsi yhtiön toiminnassa useiden SipaL:n säännösten ja Finanssivalvonnan antamien määräysten laiminlyöntejä.

Finanssivalvonta lähetti yhtiölle 15.3.2016 päivätyn tarkastuskirjeen. Yhtiö vastasi Finanssivalvonnalle 18.4.2016 päivätyllä vastineellaan, jossa yhtiö kuvasi tarkastushavaintojen johdosta toteutettuja tai toteutettavaksi päätettyjä korjaus- ja valvontatoimenpiteitä. Yhtiö ei vastineessaan kiistänyt Finanssivalvonnan tarkastushavaintoja.

Keskeisimmät tarkastuksessa havaitut selonottovelvollisuuteen liittyvät rikkomukset ja puutteet käydään läpi kohdissa 3.2 ja 3.3.

3.2 Yhtiön tarjoaman sijoitusneuvonnan säännösten vastaisuus

3.2.1 Sovellettavat säännökset ja määräykset

SipaL 1 luvun 11 §:n 5 kohdan mukaan sijoituspalvelulla tarkoitetaan yksilöllisen suosituksen antamista asiakkaalle tiettyä rahoitusvälinettä koskevaksi liiketoimeksi (*sijoitusneuvonta*).

SipaL 7 luvun 7 §:n 1 momentin mukaan sijoituspalveluyritys voi tarjota 2 momentissa tarkoitettuja palveluja sidonnaisasiamiehen välityksellä. Sidonnaisasiamies toimii sijoituspalveluyrityksen lukuun ja vastuulla.

7.3.2017

FIVA 20/02.04/2016

Julkinen

SipaL 10 luvun 2 §:n 1 momentin mukaan sijoituspalvelun ja oheispalvelun tarjoamisessa on toimittava rehellisesti, tasapuolisesti, ammattimaisesti ja asiakkaan edun mukaisesti.

SipaL 10 luvun 4 §:n 1 momentin mukaan sijoituspalveluyrityksen, joka tarjoaa sijoituspalveluna sijoitusneuvontaa tai omaisuudenhoitoa, on hankittava ennen sijoituspalvelun tarjoamista riittävät tiedot asiakkaan taloudellisesta asemasta, kyseistä sijoituspalvelua tai rahoitusvälinettä koskevasta sijoituskokemuksesta ja -tietämyksestä sekä sijoitustavoitteista, jotta se voi suositella asiakkaalle soveltuvia rahoitusvälineitä ja palvelua.

SipaL 10 luvun 15 §:n 2 kohdan mukaan Finanssivalvonta antaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanodirektiivin säännösten edellyttämät tarkemmat määräykset 4 §:ssä tarkoitetuista asiakkaalta pykälän 1 ja 2 momentin mukaan pyydettyistä tiedoista ja tietojen pyytämässä noudatettavista menettelytavoista.

Finanssivalvonnan määräysten ja ohjeiden 16/2013 Finanssipalvelujen tarjoamisessa noudatettavista menettelytavoista (jäljempänä MOK 16/2013) luvun 6.4.1 kohdan 59 määräyksen mukaan sijoituspalvelun tarjoajan on hankittava asiakkaalta tiedot, jotka ovat tarpeen asiakkaaseen liittyvien olennaisten seikkojen ymmärtämiseksi ja joiden perusteella sijoituspalvelun tarjoaja voi tarjotun palvelun luonne ja laajuus huomioon ottaen kohtuudella varmistua siitä, että sijoitusneuvon kohteena oleva liiketoimi täyttää seuraavat edellytykset:

- a) liiketoimi vastaa asiakkaan sijoitustavoitteita
- b) liiketoimi on sellainen, että asiakas pystyy kantamaan taloudellisesti siihen liittyvät asiakkaan sijoitustavoitteiden mukaiset sijoitusriskit
- c) liiketoimi on sellainen, että asiakkaalla on tarvittava sijoituskokemus ja/tai -tietämys suositeltuun liiketoimeen tai sijoitussalkkunsu hoitoon liittyvien riskien ymmärtämiseksi.

MOK 16/2013 luvun 6.4.1 kohdan 62 määräyksen mukaan asiakkaan taloudellista asemaa koskevien tietojen on sisällettävä soveltuvien osien tiedot:

- a) asiakkaan säännöllisen tulon lähteistä ja määrästä
- b) asiakkaan omaisuudesta, kuten likvideistä varoista, sijoituksista ja kiinteistöistä
- c) asiakkaan säännöllisistä taloudellisista sitoumuksista.

7.3.2017

FIVA 20/02.04/2016

Julkinen

MOK 16/2013 luvun 6.4.1 kohdan 63 määryksen mukaan asiakkaan sijoitustavoitteita koskevien tietojen on sisällettävä soveltuvin osin tiedot:

- a) siitä, miten kauan asiakas haluaa pitää sijoituksia hallussaan (sijoitus-horisontti)
- b) asiakkaan riskinottohalukkuudesta ja riskiprofiilista
- c) sijoituksen tarkoituksesta.

MOK 16/2013 luvun 6.4.1 kohdan 64 määryksen mukaan asiakkaan sijoituskokemusta ja -tietämystä koskevien tietojen on sisällettävä, ottaen huomioon asiakkaan asiantuntemus, tarjottavan sijoituspalvelun luonne ja laajuus sekä rahoitusvälineen tai liiketoimen laji (mukaan lukien niiden monimutkaisuus ja niihin liittyvät riskit):

- a) asiakkaan jo tuntemat palvelu-, liiketoimi- ja rahoitusvälinetyypit
- b) asiakkaan rahoitusvälineitä koskevien liiketoimien luonne, volyyymi ja yleisyys sekä ajanjakso, jonka kuluessa liiketoimet on toteutettu
- c) asiakkaan koulutustaso sekä ammatti (tai tarvittaessa aikaisempi am-matti).

MOK 16/2013 luvun 6.4.1 kohdan 65 määryksen mukaan jos sijoituspal-velun tarjoaja ei saa asiakkaalta SipaL 10 luvun 4 §:n 1 momentissa edel-lytettyjä riittäviä tietoja, se ei saa suositella asiakkaalle kyseistä sijoitus-palvelua tai rahoitusvälineitä.

MOK 16/2013 luvun 6.4.1 kohdan 67 määryksen mukaan sijoituspalve-lun tarjoaja voi luottaa asiakkaansa antamiin tietoihin, paitsi jos se tietää tai sen pitäisi tietää, että asiakkaan antamat tiedot ovat selvästi vanhentu-neita, virheellisiä tai puutteellisia.

3.2.2 Asiakkailta hankitut tiedot

Finanssivalvonnan tarkastushavainnot

Yhtiön hankkimissa asiakkaiden taloudellista asemaa koskevissa tie-doissa oli joiltakin osin puutteellisuksia. Tarkastuskirjeen mukaan asia-kassopimuksesta ei esimerkiksi aina selvinnyt, mistä varat uuteen sijoituk-seen oli hankittu tai yhtiön suosituksesta tehtyjen aikaisempien sijoituk-sien vaikutukset sijoitusvarallisuuteen. Tiedoissa oli myös usein ristiriitai-suksia, esimerkiksi säännöllisen tulolähteen ja siirrettävien varojen alku-perän sekä pääomatulojen ja sijoitusvarallisuuden välillä.

Yhtiön hankkimat asiakkaiden sijoituskokemusta ja -tietämystä koskevat tiedot olivat puutteellisia. Yhtiö ei ollut hankkinut tietoja rahoitusvälineitä koskevien liiketoimien luonteesta. Yhtiön hankkimat tiedot asiakkaiden en-tuudestaan tuntemista rahoitusvälineistä olivat joissakin tapauksissa risti-riitaisia, esimerkiksi asiakkaan sijoituskokemuksessa eivät näkyneet asi-akkaan omistamat rahoitusvälineet. Yhtiön hankkimat tiedot asiakkaiden

7.3.2017

FIVA 20/02.04/2016

Julkinen

ammatista kuvasivat ammattialaa ja ammattiryhmää/-luokkaa, mutta eivät aina tosiasiallista ammattia, josta olisi voinut päätellä asiakkaiden mahdollisuuksia ymmärtää suositeltuun sijoitustuotteeseen liittyvät riskit.

Asiakassopimuksessa kokemusta ja tietämystä koskevien kysymysten jälkeen asiakas vakuutti vakiomuotoisen tekstin allekirjoittamalla perehtyneensä eri rahoitusvälineisiin sekä vakuutustuotteisiin ja niiden ominaisuuksiin sekä ymmärtävänsä niihin liittyvät riskit. Tarkastuskirjeen mukaan samassa tapaamisessa, jossa sijoitustuote esiteltiin, asiakas vakuutti merkintäsitoumuksessa tutustuneensa huolellisesti sijoitustuotteen markkinoitumateriaaliin, tuotekohtaisiin ehtoihin ja ohjelmaesitteeseen. Strukturoitua sijoitustuotetta koskevat lainaehdot ja esitemateriaali olivat usein usean sadan sivun pituisia, vain englanninkielisiä ja saatavilla vain verkkosivuilla. Tarkastuskirjeen mukaan joissakin tapauksissa asiakassopimuksessa sijoituskokemuksesta hankitut tiedot olivat ristiriidassa merkintäsitoumuksen tietojen kanssa.

Lisäksi yhtiön hankkimat asiakkaiden sijoitustavoitteita koskevat tiedot olivat usein puutteellisia. Yhtiö ei pääsääntöisesti ollut hankkinut tietoja asiakkaiden sijoitusten tarkoituksesta. Yhtiö ei ollut myöskään riittävästi selvittänyt asiakkaiden riskinottohalukkuutta eikä määritellyt asiakkaiden riskiprofiilia. Asiakassopimuksessa asiakkaalle valittavaksi esitettyjä riskinsietokykyluokkia (matala, kohtalainen, korkea) ei ollut lainkaan määriteltä tai kuvattu. Tietoa sijoituksen realisointitarpeesta ei ollut aina hankittu, vaikka sijoitusneuvonnan kohteena oli usein epälikvidi rahoitusväline.

Yhtiön vastaus

Yhtiö toteaa, että kuulemiskirjeessä esitetyt tarkastushavainnot ovat osittain asiallisesti virheellisiä.

Yhtiön mukaan kaikki sääntelyn edellyttämät tiedot asiakkaan taloudellisesta asemasta sekä sijoituskokemuksesta ja -tietämyksestä löytyivät asiakastietojärjestelmän tietokannasta ja kaikista asiakassopimuksista vähäisiä puutteita lukuun ottamatta. Yhtiö toteaa, että asiakkaan taloudellista asemaa koskevien tietojen ristiriitaisuuksia ei voida lukea sen syyksi.

Asiakkaan sijoituskokemuksen osalta yhtiö katsoo, että tietoa asiakkaan rahoitusvälineitä koskevien liiketoimien luonteesta ei ole ollut tarpeen erikseen tiedustella, koska yhtiö oli selvittänyt muita Finanssivalvonnan määräyksen edellyttämiä seikkoja, joiden jälkeen liiketoimien luonnetta koskeva kysymys ei enää ollut mielekäs eikä tarpeellinen.

Yhtiön näkemyksen mukaan se on varmistunut asiakkaiden kokemusta ja tietämystä koskevien tietojen johdonmukaisuudesta. Yhtiö toteaa, että asiakkaan kokemusta ja tietämystä koskeva vakuutus sisältyi vanhaan asiakassopimukseen, muttei enää tarkastuksen aikana joulukuussa 2015 käyttöön otettuun uuteen asiakassopimukseen. Yhtiön mukaan asiakkaan

7.3.2017

FIVA 20/02.04/2016

Julkinen

vakuutusta ei pidetä osoituksena sijoitustietämyksestä, vaan kyse on yhtiön tekemästä kokonaisarviointista. Yhtiö huomauttaa, että säännökset eivät edellytä asiakkaan ammatin tiedustelua sillä tarkkuudella, että siitä voidaan päätellä asiakkaan mahdollisuudet ymmärtää suositeltuun sijoitustuotteeseen liittyvät riskit. Yhtiö katsoo kuitenkin, että inhimillisistä virheistä johtuen on ollut mahdollista, että tiedot asiakkaan entuudestaan tuntemista rahoitusvälineistä ovat olleet puutteellisia.

Sijoitustavoitteiden osalta yhtiö toteaa keränneensä asiakkailta määrämuotoiset tiedot sijoitushorisontista ja asiakkaan riskinottohalukkuudesta. Yhtiön mukaan säännökset eivät sisällä velvollisuutta kuvata asiakkaan riskinsietokykyluokkia. Sijoituksen tarkoituksesta tietoja ei ollut kerätty määrämuotoisina, mutta näitä tietoja oli kirjattu kuitenkin osittain. Yhtiön mukaan sijoituksen tarkoituksen kysymistä koskeva velvoite ei ole ehdoton, vaan sitä on sovellettava soveltuvien osin. Yhtiö oli tiedustellut asiakkailta asiallisesti kaikki Finanssivalvonnan määräysten edellyttämät tiedot.

Yhtiö kuvaa lisäksi vastineessaan asiakassopimukseen tehtyjä muutoksia ja muutoksien aikatauluja sekä muita tarkastushavaintojen johdosta tekemiään toimenpiteitä.

Finanssivalvonnan kanta

Yhtiö on tarjonnut sijoituspalveluna sijoitusneuvontaa asiakkailleen SipaL 1 luvun 11 §:n 5 kohdan mukaisesti. Yhtiö on käyttänyt sijoituspalvelujen tarjoamisessa sidonnaisasiamiehiä, jotka SipaL 7 luvun 7 §:n 1 momentin mukaisesti toimivat yhtiön lukuun ja vastuulla.

Yhtiön sijoitusneuvonnan yhteydessä asiakkailta hankkimissa tiedoissa oli puutteita ja ristiriitaisuuksia. Merkittävimmät puutteet liittyivät sijoitusneuvonnan kannalta keskeisiin asiakkaan sijoitustavoitteita koskeviin seikkojen kuten sijoituksen tarkoituksen sekä riskinottohalukkuuden ja riskiprofiilin selvittämiseen. Puutteet olivat usein systemaattisia. Tarkastuskirjeeseen antamastaan vastineesta poiketen yhtiö kiistää kuulemiskirjeeseen antamassaan vastineessa Finanssivalvonnan tarkastushavainnot. Tarkastushavaintojen kiistämisestä huolimatta yhtiö on jo tarkastuskirjeeseen antamassaan vastineessa ilmoittanut Finanssivalvonnan ryhtyneensä korjaustoimenpiteisiin kaikkien selonottovelvollisuuteen liittyvien tarkastushavaintojen johdosta.

Finanssivalvonta toteaa yhtiön kiistämien asiakkaan taloudellista asemaa kuvaavien tietojen osalta, että yhtiö ei omassa analyysissään ole arvioinut asiakkaan taloudellisesta asemasta hankittujen tietojen sisältöä tai keskinäistä johdonmukaisuutta. Yhtiön analyysi ei siten osoita tarkastuksessa havaittuja puutteita tai ristiriitaisuuksia taloudellisen aseman osalta virheellisiksi. Yhtiö on tarkastuskirjeeseen antamassaan vastineessa toden-

7.3.2017

FIVA 20/02.04/2016

Julkinen

nut, että asiakkaan varallisuuteen liittyvät tiedot jouduttiin täyttämään asiakassopimukseen ilman automatiikkaa, mikä on saattanut näkyä puutteellisinä tietoina tai ristiriitaisuuksina.

Yhtiön hankkimissa asiakkaan sijoituskokemusta ja -tietämystä koskevissa tiedoissa oli puutteita ja ristiriitaisuuksia. Yhtiö ei ole esittänyt selvitystä, joka osoittaisi sen tehneen väittämänsä kokonaisarvion asiakkaan sijoitustietämyksestä. Asiakkaan muodollista vakuutusta esiteaineistoon tutustumisesta tai kaikkiin eri rahoitusvälineisiin tutustumisesta ja ymmärtämisestä ei lähtökohtaisesti voida pitää uskottavana ja riittävänä osoituksena tarvittavasta sijoitustietämyksestä. Yhtiön olisi tullut suhtautua kriittisesti asiakkaan omaan arvioon sijoituskokemuksestaan ja -tietämyksestään.

Rahoitusvälineitä koskevien liiketoimien luonnetta koskeva kysymys on Finanssivalvonnan määräyksien edellyttämä sijoituskokemuksen ja -tietämyksen selvittämistä varten tarvittava tieto. Yhtiö ei ole osoittanut hankki-neensa tietoa liiketoimien luonteesta asiakassopimuksessaan eikä muul-lakaan tavalla. Yhtiön esittämät väitteet Finanssivalvonnan määräysten mukaan pakollisten tietojen hankkimisen tarpeettomuudesta tai tietojen löytymisestä yhtiön asiakastietojärjestelmästä eivät vastaa sääntelyn velvoitteita. Yhtiö ei ole esittänyt selvitystä, joka osoittaisi muiden kuin asiakkaan allekirjoittamassa asiakassopimuksessa hankittujen tietojen olleen asiakkaan tiedossa tai hyväksymiä ja sijoitusneuvojan käytössä soveltu-vuusarviointeja tehtäessä.

Finanssivalvonnan määräyksien mukaan sijoituskokemuksesta ja -tietämyksestä on hankittava tietoja kolmesta eri asiakokonaisuudesta, joista yksi on asiakkaan koulutustaso ja ammatti. Tarvittaessa on hankittava tiedot myös aikaisemmasta ammatista. Yhtiön hankkimat tiedot ammattiin liittyvistä seikoista eivät olleet riittäviä.

Asiakkaan sijoitustavoitteista hankituissa tiedoissa oli merkittäviä puutteita. Finanssivalvonnan määräyksen mukaan sijoitustavoitteita on selvitettävä soveltuvien osien kysymällä tietoja kolmesta seikasta. Yhtiön tietojen hankkimisessa käyttämästä asiakassopimuksesta puuttui kokonaan sijoituksen tarkoitusta selvittävä kysymys, joten puutetta voidaan pitää systemaattisena. Finanssivalvonnan määräyksiin sisältyvä mahdollisuus hankkia tietoja soveltuvien osien, ei vapauta yhtiötä pakollisten tietojen hankkimisesta eikä sitä voida käyttää perusteluna tietojen puuttumiselle kokonaan. Yhtiö ei ole esittänyt dokumentaatiota, jonka perusteella voitaisiin todeta, että sijoituksen tarkoituksesta olisi yhtiön väittämällä tavalla asiallisesti hankittu riittävät tiedot. Yhtiön asiakassopimuksesta eikä muusta dokumentaatiosta ilmennyt mitään asiakkaan riskinsietokykyä kuvaavien adjektiivien tarkoittavien esimerkiksi riskinottohalukkuuden, riskin ja tuoton välisen suhteen tai sen osalta, paljonko tappiota asiakas olisi valmis hyväksymään tietyn ajanjakson kuluessa. Täten yhtiö ei ollut hankkinut riittäviä tietoja asiakkaan riskinottohalukkuudesta eikä riskiprofiilista.

7.3.2017

FIVA 20/02.04/2016

Julkinen

Finanssivalvonta katsoo, että realisointitarpeen selvittäminen on ollut tarpeen yhtiön suositellessa asiakkailleen epälikvidejä sijoitustuotteita. Yhtiö oli tiedustellut sijoitushorisonttia asiakkailtaan vuosina (esim. 5-10 vuotta), mutta ei kuitenkaan ollut dokumentoinut oliko asiakkaalla tarvetta realisoida sijoitus esimerkiksi silloin kun suositellun sijoitustuotteen maturiteetti ylitti horisontin joltain osin. Finanssivalvonta toteaa, että väljästi määritellyn sijoitushorisontin selvittämistä ei voida pitää riittävänä tietona realisointitarpeesta.

Yhtiö ei ollut riittävästi varmistunut asiakkailta hankittujen tietojen johdonmukaisuudesta. Vaikka yhtiö voi pääsääntöisesti luottaa asiakkaan antamiin tietoihin, sen olisi pitänyt tietää ottaen erityisesti huomioon asiakkaan sijoitusneuvontatilanteessa antamat tiedot, että jotkin tiedot ovat selvästi virheellisiä tai puutteellisia. Tällöin yhtiön olisi tullut toteuttaa kohtuulliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että asiakkaasta kerätyt tiedot ovat luotettavia ja johdonmukaisia.

Yhtiön velvollisuutena on ollut huolehtia siitä, että sillä on sääntelyn edellyttämällä tavalla riittävät tiedot asiakkaaseen liittyvien olennaisten seikkojen ymmärtämiseksi, jotta se voi suositella asiakkaalle soveltuvia rahoitusvälineitä. SipaL 10 luvun 2 §:n 1 momentin mukaan sijoituspalvelun tarjoamisessa on toimittava ammattimaisesti ja asiakkaan edun mukaisesti. Sijoituspalvelun tarjoamisessa on otettava huomioon sijoituspalvelun kohteena oleva asiakastyypin ja tarjottavien sijoitustuotteiden monimutkaisuus. Yhtiön olisi siten tullut toimia tietojen hankkimisessa erityisen huolellisesti, koska kyse oli iäkkäistä asiakkaista, joille tarjottiin monimutkaisia sijoitustuotteita.

Finanssivalvonta katsoo edellä todetun johdosta, että yhtiö on laiminlyönyt noudattaa SipaL 10 luvun 4 §:n 1 momenttia ja säännöstä täydentäviä Finanssivalvonnan määräyksiä, koska yhtiö ei ollut hankkinut ennen sijoitusneuvonnan tarjoamista riittäviä tietoja asiakkaiden taloudellisesta asemasta, sijoituskokemuksesta ja -tietämyksestä sekä sijoitustavoitteista.

Havaitut puutteet ja epäjohdonmukaisuudet yhtiön asiakkailta hankkimissa tiedoissa eivät lähtökohtaisesti mahdollistaneet asiakkaille soveltuvien sijoitusneuvojen antamista. Koska yhtiö ei ollut saanut asiakkaalta riittäviä tietoja, se ei olisi saanut Finanssivalvonnan määräysten mukaan myöskään suositella asiakkaalle sijoitustuotetta.

Sillä seikalla, että yhtiö on tehnyt korjaustoimenpiteitä tarkastuksen kuluessa ja sen jälkeen, ei ole merkitystä asian arvioinnissa.

7.3.2017

FIVA 20/02.04/2016

Julkinen

3.2.3 Sijoitustuotteen soveltuvuuden arviointi

Finanssivalvonnan tarkastushavainnot

Finanssivalvonnan tarkastuksesta ilmeni, että yhtiö ei ollut useissa tapauksissa tehnyt dokumentoitua arviointia sijoitustuotteiden soveltuvuudesta asiakkailleen. Tarkastuskirjeen mukaan useimmissa tapauksissa yhtiö oli merkinnyt asiakassopimukseen vain asiakkaalle suositellun sijoitustuotteen, mutta asiakassopimuksen tiedoista ei ilmennyt lainkaan suosituksen tai soveltuvuuden perustelut tai perustelut olivat suppeat. Tarkastuksesta ilmeni myös, että yhtiö ei ollut aina tehnyt soveltuvuuden arviointia myyntitoimeksiantojen yhteydessä.

Edellä kohdassa 3.2.2 kuvattujen puutteiden ja epäjohtonmukaisuuksien vuoksi yhtiö oli antanut sijoitusneuvoja ilman, että sillä oli ollut riittäviä tietoja asiakkaiden taloudellisesta asemasta, sijoituskokemuksesta ja -tietämyksestä sekä sijoitustavoitteista.

Yhtiön vastaus

Yhtiö kiistää Finanssivalvonnan havainnot mahdollisia yksittäisiä, vähäisiä ja satunnaisia puutteita lukuun ottamatta ja katsoo saaneensa asiakkailta tiedot olennaisten seikkojen ymmärtämiseksi ja voineensa varmistua siitä, että sijoitusneuvon kohteena oleva liiketoimi on ollut asiakkaalle soveltuva. Suhteellisuusperiaatetta noudatettaessa tällaiset puutteet eivät muodosta yhtiön mukaan seuraamusten alaista rikkomusta.

Yhtiö katsoo arvioineensa sijoitustuotteiden soveltuvuutta asiakkailleen. Yhtiöllä on ollut käytössään strukturoitujen tuotteiden osalta järjestelmäkontrollit, joiden avulla yhtiö on varmistunut siitä, että liiketoimet vastasivat asiakkaan sijoitustavoitteita, kokemusta ja -tietämystä ja että asiakkailla on ollut kyky kantaa sijoitusriskit. Muiden tuotteiden osalta kontrollit ovat olleet manuaalisia. Yhtiön mukaan sijoitussuositukselle on ollut paikka asiakassopimuksessa ja maaliskuusta 2015 alkaen tämä on tullut järjestelmäpakotetuksi. Yhtiö toteaa, että järjestelmävirheen vuoksi osa sijoitussuosituksista ei ole tulostunut, mutta suositukset löytyvät yhtiön mukaan asiakastietojärjestelmästä.

Yhtiö myöntää, että sillä on ollut myyntitoimeksiantoihin liittyvissä soveltuvuusarvioissa joitakin puutteita. Yhtiö toteaa kuitenkin, että sijoitustuotteen vaihtotilanteissa myynnin soveltuvuus on arvioitu kokonaisuutena ostettavan tuotteen arvioinnin yhteydessä.

Yhtiö selvittää toimenpiteitä liittyen järjestelmiensä, kontrolliensa ja asiakassopimuksensa kehittämiseen. Lisäksi yhtiö selvittää antaneensa sidonnaisasiamiehille koulutusta.

7.3.2017

FIVA 20/02.04/2016

Julkinen

Finanssivalvonnan kanta

Tarkastuskirjeeseen antamastaan vastineesta poiketen yhtiö kiistää kuulemiskirjeeseen antamassaan vastineessa pääosin soveltuvuusarviointia koskevat Finanssivalvonnan tarkastushavainnot. Tarkastushavaintojen kiistämisestä huolimatta yhtiö on tarkastuskirjeeseen antamassaan vastineessa ilmoittanut ryhtyneensä toimenpiteisiin tarkastushavaintojen johdosta.

Finanssivalvonta toteaa, että yhtiön tekemät soveltuvuusarviointit eivät ole aina perustuneet riittäviin ja asianmukaisesti dokumentoituihin tietoihin. Yhtiö vastaa SipaL 7 luvun 7 §:n nojalla myös yhtiön lukuun toimineen sidonnaisasiamiehen toiminnasta sijoituspalvelujen tarjonnassa.

Finanssivalvonta toteaa myös, että sijoituspalvelulain 10 luvussa ei ole säädetty siitä, että asiakassuhteessa noudatettavia menettelytapoja koskevia säännöksiä koskisi suhteellisuusperiaate. Sijoituspalvelun tarjoajan on siten aina huolehdittava menettelytapavelvoitteiden noudattamisesta, mikä on asiakkaansuojan toteutumiseksi välttämätöntä.

Tarkastusajankohtana voimassa olleet yhtiön järjestelmäkontrollit olivat puutteelliset, sillä ne eivät kattaneet muita kuin strukturoituja tuotteita. Lisäksi vastoin yhtiön esittämää väitettä järjestelmäkontrolleissa ei huomioidu kaikkia asiakkailta hankittavia tietoja kuten esimerkiksi sijoituksen tarjonta tai sijoituskokemus ja -tietämys. Lisäksi järjestelmäkontrolleissa oli tuotekohtaisia eroja, esimerkiksi asiakkaan sijoituskokemus ja ikä huomioitiin vain sijoituswarranttien osalta. Kaikkiin tarkastusotokseen kuuluneiden asiakkaiden allekirjoittamiin asiakassopimuksiin ei ollut merkitty asiakkaalle annettua suositusta tai sen perusteluja.

Soveltuvuusarviointivelvollisuus ei rajoitu pelkästään rahoitusvälineiden ostamista koskeviin suosituksiin. Yhtiön olisi tullut varmistua soveltuvuudesta myös ennen sijoitustuotteen myymistä tai vaihtamista koskevan sijoitusneuvon antamista. Yhtiö myöntää puutteita myyntitoimeksiantoihin liittyvissä soveltuvuuden arvioinneissa. Finanssivalvonnan tarkastuksen otosmateriaalista ei ilmennyt, että sijoitustuotteiden vaihtotilanteissa olisi tehty yhtiön väitteen mukainen kokonaisarvio.

SipaL 10 luvun 2 §:n 1 momentin mukaan sijoituspalvelun tarjoamisessa on toimittava ammattimaisesti ja asiakkaan edun mukaisesti. Sijoituspalvelun tarjoamisessa on otettava huomioon sijoituspalvelun kohteena oleva asiakastyypin ja tarjottavien sijoitustuotteiden monimutkaisuus. Yhtiön olisi siten tullut toimia soveltuvuusarvioinnin yhteydessä erityisen huolellisesti, koska kyse oli iäkkäistä asiakkaista, joille tarjottiin monimutkaisia sijoitustuotteita.

7.3.2017

FIVA 20/02.04/2016

Julkinen

Edellä tässä kohdassa ja kohdassa 3.2.2 kuvattujen merkittävien ja osin systemaattisten puutteiden ja epäjohtonmukaisuuksien vuoksi Finanssivalvonta katsoo, että yhtiö on rikkonut SipaL 10 luvun 4 §:n 1 momenttia ja säännöstä täydentäviä Finanssivalvonnan määräyksiä. Yhtiö ei ollut riittävästi varmistunut sijoitusneuvon kohteena olevien liiketoimien soveltuvuudesta asiakkaille siten, että liiketoimet ovat vastanneet asiakkaiden sijoitustavoitteita, asiakkaiden kykyä kantaa taloudellisesti liiketoimiin liittyvät sijoitustavoitteiden mukaiset sijoitusriskit, ja että asiakkailla on ollut tarvittava sijoituskokemus ja -tietämys liiketoimiin liittyvien riskien ymmärtämiseksi.

Sillä seikalla, että yhtiö on tehnyt korjaustoimenpiteitä tarkastuksen kuluessa ja sen jälkeen, ei ole merkitystä asian arvioinnissa.

3.3 Liiketoimista ja palveluista säilytettävät tiedot

3.3.1 Sovellettavat säännökset ja määräykset

SipaL 10 luvun 9 §:n 1 momentin mukaan sijoituspalveluyrityksen on säilytettävä tiedot asiakkaan antamista rahoitusvälineitä koskevista toimeksannoista, omaan tai asiakkaan lukuun suorittamistaan rahoitusvälineitä koskevista liiketoimista sekä muista asiakkaalle tarjoamistaan palveluista viiden vuoden ajan.

SipaL 10 luvun 15 §:n 5 kohdan mukaan Finanssivalvonta antaa rahoitusvälineiden markkinat –direktiivin täytäntöönpanodirektiivin säännösten edellyttämät tarkemmat määräykset 9 §:ssä tarkoitetuista vähimmäistiedoista, jotka sijoituspalveluyrityksen on säilytettävä, ja tietojen säilyttämistavasta.

Finanssivalvonnan standardin 1.3 Luotettava hallinto ja toiminnan järjestäminen (jäljempänä standardi 1.3), luvun 5.9.5 kappaleen 207 määräyksen mukaan liiketoimista ja palveluista säilytettävät tiedot on säilytettävä luotettavasti sellaisessa muodossa, että ne ovat tarvittaessa ilman aiheetonta viivytystä Finanssivalvonnan käytettävissä. Tietojen avulla on voitava jälkikäteen todentaa tapahtumien kulku.

Standardin 1.3, luvun 5.9.5 kappaleen 209 määräyksen mukaan säilytettäviin tietoihin kuuluvat muun muassa asiakkaan tietämyksen selvittämiseksi hankitut, määräyksessä ja ohjeessa 16/2013 Finanssipalvelujen tarjoamisessa noudatettavista menettelytavoista tarkoitetut tiedot sekä e-ammattimaiselle asiakkaalle annetut sijoitusneuvot.

7.3.2017

FIVA 20/02.04/2016

Julkinen

3.3.2 Soveltuvuusarviointiin liittyvien tietojen dokumentointi

Finanssivalvonnan tarkastushavainnot

Yhtiö ei ollut dokumentoinut kaikkia Finanssivalvonnan määräysten edellyttämiä asiakkaalta hankittavia tietoja. Merkittävimmät puutteet liittyivät sijoituksen tarkoitusta, riskinottohalukkuutta ja riskiprofiilia koskevien tietojen dokumentointiin. Puutteet olivat osin systemaattisia. Yhtiö ei ollut myöskään aina dokumentoinut soveltuvuusarviointeja tai niiden perusteita eli sitä, miksi juuri tiettytyyppistä rahoitusvälinettä tai nimenomaista sijoitustuotetta oli päädytty suosittamaan asiakkaille. Asiakassopimusten mukaan kaikissa tapauksissa yhtiö ei ollut aina myöskään dokumentoinut asiakkaalle annettua sijoitusneuvoa. Näitä puutteita kuvataan edellä kohdissa 3.2.2 ja 3.2.3.

Yhtiön puutteellisen dokumentoinnin johdosta Finanssivalvonnan tarkastuksessa ei voitu kaikilta osin todentaa tapahtumien kulkua, sillä jälkikäteen ei ollut aina selvitettävissä millä perusteilla yhtiö oli päätenyt asiakkaalle annettuun sijoitusneuvoon ja varmistunut sijoitustuotteen soveltuvuudesta.

Tarkastuskirjeen mukaan yhtiö oli suositellut strukturoituja tuotteita, jotka oli suunniteltu pidettäväksi eräpäivään asti. Kuitenkin useat asiakkaat olivat myyneet strukturoidun tuotteen kesken juoksuajan ja ostaneet tilalle samassa yhteydessä yhtiön tytäryhtiön järjestämästä liikkeeseen laskusta toisen strukturoidun tuotteen. Finanssivalvonnan tarkastuksessa ei voitu kuitenkaan yhtiön puutteellisen dokumentoinnin johdosta varmistua siitä, että asiakkaiden myyntitoimeksiantoja koskevat sijoitusneuvot olisivat olleet asiakkaalle soveltuvia.

Yhtiön vastaus

Yhtiö kiistää Finanssivalvonnan havainnot virheellisinä ja viittaa aiemmin vastineessaan esittämäänsä. Yhtiön mukaan kaikki pyydetty asiakirjat oli toimitettu Finanssivalvonnan tarkastusta varten ja riittävät tiedot löytyivät asiakassopimuksista ja asiakastietojärjestelmästä. Yhtiö katsoo lisäksi toimittaneensa Finanssivalvonnan riittävät tiedot siitä, että asiakkaita on kohdeltu asiakkaan edun ja hyvän tavan mukaisesti.

Finanssivalvonnan kanta

Edellä kohdissa 3.2.2 ja 3.2.3 kuvattujen puutteiden ja epäjohtonmukaisuuksien vuoksi Finanssivalvonta katsoo, että yhtiö on laiminlyönyt noudattaa SipaL 10 luvun 9 §:n 1 momenttia ja säännöstä täydentäviä Finanssivalvonnan määräyksiä, koska yhtiö ei ollut dokumentoinut soveltuvuusarvioinnin tekemiseksi riittäviä tietoja asiakkaiden taloudellisesta asemasta, sijoituskokemuksesta ja -tietämyksestä sekä sijoitustavoitteista.

7.3.2017

FIVA 20/02.04/2016

Julkinen

Yhtiö ei ollut myöskään dokumentoinut sitä, miten se oli riittävästi varmistunut siitä, että asiakkailla oli kyky kantaa taloudellisesti tehtyihin liiketoimiin liittyvät sijoitusriskit, että asiakkailla oli tarvittava sijoituskokemus ja -tietämys liiketoimiin liittyvien riskien ymmärtämiseksi ja, että sijoitusneuvon kohteena olevat liiketoimet vastasivat asiakkaiden sijoitustavoitteita. Yhtiö on lisäksi laiminlyönyt dokumentoida asiakkailleen antamia sijoitusneuvoja.

Yhtiö on laiminlyönyt dokumentoida sijoitusneuvontaan liittyviä tietoja tavalla, jolla voitaisiin jälkikäteen todentaa tapahtumien kulku, mikä on edellytys muun muassa yhtiön sisäisen valvonnan ja myös Finanssivalvonnan valvonnan toimivuudelle ja tehokkuudelle.

SipaL 10 luvun 2 §:n 1 momentin mukaan sijoituspalvelun tarjoamisessa on toimittava asiakkaan edun mukaisesti. Sipal 7 luvun 10 §:n 1 momentin mukaan sijoituspalveluyrityksen on toteutettava kohtuulliset toimenpiteet eturistiriitatilanteiden tunnistamiseksi ja ehkäisemiseksi sekä niiden syntyessä kohdeltava asiakasta hyvän tavan mukaisesti. Edellä todetut vaatimukset koskevat muun ohessa tilanteita, joissa asiakkaalle suositellaan sijoitustuotteen myymistä ja samanaikaisesti myynnistä saatavilla varoilla jonkun toisen sijoitustuotteen ostamista. Yhtiön soveltuvuusarviointien dokumentaation puutteista johtuen Finanssivalvonnan tarkastuksessa ei voitu varmistua siitä, että edellä mainituissa tilanteissa asiakkaan etu olisi huomioitu Sipal 10 luvun 2 §:n edellyttämällä tavalla ja että asiakasta olisi kohdeltu hyvän tavan mukaisesti Sipal 7 luvun 10 §:n 1 momentin edellyttämällä tavalla.

Sillä seikalla, että yhtiö on tehnyt korjaustoimenpiteitä tarkastuksen kuluessa ja sen jälkeen, ei ole merkitystä asian arvioinnissa.

4 Laiminlyönteihin soveltuvat hallinnolliset seuraamukset

4.1 Julkinen varoitus

4.1.1 Sovellettavat säännökset

FivaL 39 §:n 1 momentin mukaan Finanssivalvonta antaa valvottavalle ja muulle finanssimarkkinoilla toimivalle julkisen varoituksen, jos tämä tahallaan tai huolimattomuudesta menettelee muiden kuin 38 §:n 1 momentissa taikka 40 §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitettujen finanssimarkkinoita koskevien säännösten tai niiden nojalla annettujen määräysten vastaisesti. Pykälän 2 momentin mukaan julkinen varoitus voidaan antaa edellyttäen, ettei asia kokonaisuutena arvioiden anna aiheutta ankarampiin toimenpiteisiin.

7.3.2017

FIVA 20/02.04/2016

Julkinen

FivaL 42 §:n 1 momentin mukaan Finanssivalvonta voi jättää julkisen varoituksen antamatta, jos:

- 1) 39 §:ssä tarkoitettu on oma-aloitteisesti ryhtynyt riittäviin toimenpiteisiin virheen korjaamiseksi välittömästi virheen havaitsemisen jälkeen ja ilmoittanut virheestä viivytyksettä Finanssivalvonnalle, eikä virhe tai laiminlyönti ole vakava tai toistuva;
- 2) virheellistä menettelyä on pidettävä vähäisenä; tai
- 3) julkisen varoituksen antamista on muutoin pidettävä ilmeisen kohtuuttomana.

4.1.2 Julkisen varoituksen antaminen

Koska päätöksen kohdissa 3.2.2 ja 3.2.3 todetuissa laiminlyönneissä ei ole kyse FivaL 38 §:n 1 momentissa tai 40 §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitettujen säännösten tai määräysten vastaisesta toiminnasta, soveltuva hallinnollinen seuraamus on FivaL 39 §:ssä tarkoitettu julkinen varoitus.

Yhtiö kiistää vastauksessaan rikkoneensa sääntelyä olennaisin tavoin ja katsoo, että julkisen varoituksen antaminen olisi aiheetonta. Yhtiö toteaa ryhtyneensä oma-aloitteisesti jo ennen tarkastuksen alkamista toimenpiteisiin asiakassopimuksen tarkentamiseksi ja asiakkaasta kerättävien tietojen täsmentämiseksi. Virheellistä menettelyä on yhtiön mukaan pidettävä vähäisenä. Virheet ovat kohdistuneet pääasiassa muutoseikkoihin, joista ei ole aiheutunut asiakkaille vahinkoa. Yhtiö ei ole myöskään saanut asiakasvalituksia asiaan liittyen.

Finanssivalvonta katsoo, että kokonaisuutena arvioiden asiakkailta hankittavissa tiedoissa ja soveltuvuusarvioinneissa oli useita erilaisia ja eriasteisia epäjohtonmukaisuuksia ja puutteita, jotka olivat osin systemaattisia. Finanssivalvonta katsoo, ottaen huomioon laiminlyöntien laadun ja laajuuden, sijoitusneuvojen kohteena olleet iäkkäät ihmiset ja heille tarjottujen sijoitustuotteiden monimutkaisuus sekä yhtiön aseman ammattimaisena sijoituspalveluntarjoajana, että laiminlyöntejä ei voida pitää vähäisinä. Yhtiö ei ollut myöskään oma-aloitteisesti ryhtynyt riittäviin toimenpiteisiin virheiden korjaamiseksi välittömästi virheiden havaitsemisen jälkeen ja ilmoittanut virheistä viivytyksettä Finanssivalvonnalle. Laiminlyöntejä ei siten ole korjattu FivaL 42 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

Finanssivalvonta katsoo lisäksi, että yhtiön laiminlyöntiä ei edellä mainituilla perusteilla voida kokonaisuutena arvioiden pitää FivaL 42 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetulla tavalla vähäisenä eikä asiassa ole tullut esille FivaL 42 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaisia seikkoja, joiden perusteella julkisen varoituksen antamista voitaisiin pitää muutoin ilmeisen kohtuuttomana. Asiassa ei siten ole tullut esille seikkoja, joiden perustella Finanssivalvonta voi jättää julkisen varoituksen antamatta.

7.3.2017

FIVA 20/02.04/2016

Julkinen

Kohdissa 3.2.2 ja 3.2.3 mainituilla perusteilla Finanssivalvonta katsoo, että yhtiön toiminta on ollut vähintään huolimatonta. Finanssivalvonta antaa Finanssivalvonnasta annetun lain 39 §:n 1 momentin nojalla Alexandria Pankkiiriliike Oyj:lle julkisen varoituksen, koska yhtiö on laiminlyönyt noudattaa SipaL 10 luvun 4 §:n 1 momenttia ja säännöstä täydentäviä Finanssivalvonnan määräyksiä. Yhtiö ei ollut hankkinut ennen sijoitusneuvonnan tarjoamista riittäviä tietoja asiakkaiden taloudellisesta asemasta, sijoituskokemuksesta ja -tietämyksestä sekä sijoitustavoitteista. Yhtiö ei ollut myöskään riittävästi varmistunut sijoitusneuvon kohteena olevien liiketoimien soveltuvuudesta asiakkaille siten, että liiketoimet ovat vastanneet asiakkaiden sijoitustavoitteita, että asiakkailta on ollut kyky kantaa taloudellisesti liiketoimiin liittyvät sijoitustavoitteiden mukaiset sijoitusriskit, ja että asiakkailta on ollut tarvittava sijoituskokemus ja -tietämys liiketoimiin liittyvien riskien ymmärtämiseksi. Finanssivalvonta toteaa, että asia ei kokonaisuutena arvioiden anna aihetta ankarampiin toimenpiteisiin FivaL 39 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla.

4.2 Seuraamusmaksu

4.2.1 Sovellettavat säännökset¹

FivaL 40 §:n 1 momentin mukaan seuraamusmaksu määrätään sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo SipaL 15 luvun 2 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä tai päätöksiä.

SipaL 15 luvun 2 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaan FivaL 40 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä ja päätöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään seuraamusmaksu, ovat tämän lain 10 luvun 9 §:n säännökset liiketoimista ja palveluista säilytettävistä tiedoista.

SipaL 15 luvun 2 §:n 6 momentin mukaan Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä ovat tämän pykälän 1, 2 ja 5 momentissa säädetyn lisäksi kyseisissä momenteissa tarkoitettuja säännöksiä koskevat tarkemmat säännökset ja määräykset.

FivaL 42 §:n 2 momentin mukaan Finanssivalvonta voi seuraamusmaksun määräämisen sijaan antaa julkisen varoituksen 1 momentin 2 ja 3 kohdassa² säädetyillä perusteilla.

¹ Seuraamusmaksun määräämistä ja mitoittamista koskevat säännökset ovat kohdassa 4.2.3.

² Virheellisen menettelyn vähäisyys tai seuraamusmaksun määräämisen ilmeinen kohtuuttomuus.

7.3.2017

FIVA 20/02.04/2016

Julkinen

4.2.2 Seuraamusmaksun määrämisen edellytykset

Yhtiö kiistää vastauksessaan rikkoneensa sääntelyä olennaisin tavoin ja katsoo, että seuraamusmaksun määrääminen on aiheutonta. Yhtiö viittaa korjaustoimenpiteisiin, jotka on aloitettu ennen Finanssivalvonnan tarkastusta. Virheellistä menettelyä on yhtiön mukaan pidettävä vähäisenä. Virheet ovat kohdistuneet pääasiassa muutoseikkoihin, joista ei ole aiheutunut asiakkaille vahinkoa. Yhtiö ei ole myöskään saanut asiakasvalituksia asiaan liittyen.

Finanssivalvonta toteaa viitaten päätöksen kohdassa 3.3.2 todettuun, että yhtiö on useissa tapauksissa laiminlyönyt noudattaa sijoitusneuvontaan liittyviä dokumentointivaatimuksia ja siten vaarantanut Finanssivalvonnan valvonnan toimivuuden ja tehokkuuden. Finanssivalvonta katsoo yhtiön toimineen vähintään huolimattomasti, joten edellytykset seuraamusmaksun määräämiselle ovat olemassa.

FivaL 42 §:n 2 momentin mukaan Finanssivalvonta voi seuraamusmaksun määrämisen sijaan antaa julkisen varoituksen pykälän 1 momentin 2 ja 3 kohdassa säädetyillä perusteilla, eli jos virheellistä menettelyä on pidettävä vähäisenä tai jos seuraamusmaksun määräämistä on muutoin pidettävä ilmeisen kohtuuttomana. Finanssivalvonta viittaa FivaL 42 §:ään ja toteaa, että yhtiön ilmoittamilla korjaustoimenpiteillä ei ole merkitystä hallinnollisen seuraamuksen määräämiseen.

Finanssivalvonta toteaa, että sijoitusneuvonnan tarjoamisessa asiakkailta hankittujen tietojen ja sijoitusneuvojen dokumentointi on edellytyksenä sille, että jälkikäteen voidaan todentaa onko asiakkaille suositeltu kyseisessä tapauksessa asiakkaan taloudellinen asema, sijoituskokemus ja –tietämys sekä sijoitustavoitteet huomioon ottaen soveltuva sijoitustuote. Finanssivalvonta korostaa, että dokumentointivelvoitteen tarkoituksena on varmistaa, että myös sijoitusneuvojalla on sijoitusneuvoa antaessaan käytettävissään oikeat ja ajantasaiset tiedot asiakkaalle soveltuvan sijoitusneuvon antamiseksi. Tietojen dokumentoinnin laiminlyönti heikentää yhtiön mahdollisuuksia havaita sijoitusneuvontaa koskevia puutteita ja lisää siten väärinmyyntiriskiä. Dokumentointivelvoitteen tärkeyttä osoittaa se, että sen rikkominen on säädetty seuraamusmaksun alaiseksi.

Finanssivalvonta katsoo, ottaen huomioon sijoitusneuvontaan liittyvien tietojen dokumentointia koskevien säännösten ja määräysten tavoitteet sekä laiminlyöntien laadun ja laajuuden, että yhtiön virheellistä menettelyä ei voida kokonaisuutena arvioiden pitää vähäisenä. Asiassa ei myöskään ole tullut esille seikkoja, joiden johdosta seuraamusmaksun määräämistä olisi muutoin pidettävä ilmeisen kohtuuttomana. Myöskään kokonaisuutena arvioiden julkista varoitusta ei voida pitää riittävänä seuraamuksena yhtiön laiminlyönneistä. Finanssivalvonta toteaa, että edellytykset seuraamusmaksun määräämiselle ovat myös tässä todetuilla perusteilla olemassa.

7.3.2017

FIVA 20/02.04/2016

Julkinen

4.2.3 Seuraamusmaksun mitoittaminen

FivaL 41 §:n 2 momentin mukaan seuraamusmaksun määrä perustuu kokonaisarviointiin. Seuraamusmaksun määrää arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, laajuus ja kesto aika sekä tekijän taloudellinen asema. Lisäksi arvioinnissa on otettava huomioon menettelyllä saavutettu hyöty tai sillä aiheutettu vahinko, mikäli ne ovat määritettävissä, tekijän yhteistyö Finanssivalvonnan kanssa asian selvittämiseksi, aiemmat finanssimarkkinoita koskeviin säännöksiin kohdistuneet rikkomukset ja laiminlyönnit sekä menettelyn mahdolliset vaikutukset rahoitusjärjestelmän vakaudelle.³

FivaL 41 §:n 3 momentin mukaan seuraamusmaksu saa olla enintään kymmenen prosenttia oikeushenkilön tekoa tai laiminlyöntiä edeltävän vuoden liikevaihdosta, kuitenkin enintään kymmenen miljoonaa euroa. FivaL:n 41 §:n 7 momentin⁴ mukaan liikevaihdolla tarkoitetaan luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen osalta EU:n vakavaraisuusasetuksen (EU 575/2013) 316 artiklan mukaisesti laskettua tuottojen määrää.

Yhtiön laiminlyönnit ovat tapahtuneet vuoden 2015 aikana. Yhtiön laiminlyönnejä edeltävän vuoden EU:n vakavaraisuusasetuksen 316 artiklan mukaisesti laskettujen tuottojen määrä oli 9 745 871,03 € (vuosi 2014).

Finanssivalvonta on seuraamusmaksun määrää harkitessaan kokonaisarvioinnissaan pitänyt korottavana seikkana yhtiön huolimattoman menettelyn laatua ja laajuutta. Laiminlyönnit ovat olleet osin systemaattisia ja siten laadultaan vakavia. Yhtiön menettely on ollut omiaan vaikuttamaan kielteisesti Finanssivalvonnan valvonnan edellytyksiin ja tehokkuuteen sekä asiakkaiden asemaan. Yhtiö on ammattimaisena sijoituspalveluntarjoajana laiminlyönyt noudattaa asiakkaansuojan kannalta keskeistä vaatimusta dokumentoida selonottovelvollisuuteen liittyviä asiakastietoja sekä sijoitusneuvoja ja niiden perusteluja säännösten ja määräysten edellyttämällä tavoin, mikä on edellytys paitsi yhtiön sisäisen valvonnan, myös Finanssivalvonnan valvonnan toimivuudelle ja tehokkuudelle. Yhtiö on menettelyllään aiheuttanut riskin siitä, että annetut sijoitusneuvot eivät ole olleet asiakkaille soveltuvia.

Finanssivalvonta on suorittamansa kokonaisarvioinnin perusteella, jossa se on ottanut huomioon muun muassa edellä todetut seikat, määrännyt Alexandria Pankkiiriliike Oyj:lle seuraamusmaksun, joka on suuruudeltaan yhdeksänkymmentä tuhatta (90 000) euroa.

³ Voimassa 21.3.2016 saakka.

⁴ Voimassa 26.11.2015 saakka. Tämän jälkeen säännökseen ei ole tehty asiallista muutosta.

7.3.2017

FIVA 20/02.04/2016

Julkinen

Finanssivalvonta toteaa vielä, että FivaL 41 §:n 1 momentin mukaan Finanssivalvonta määrää seuraamusmaksun, jos se on suuruudeltaan enintään miljoona euroa. Muissa tapauksissa seuraamusmaksun määrää Finanssivalvonnan esityksestä markkinaoikeus. Koska yhtiölle määrätyn seuraamusmaksun suuruus ei ylitä miljoonaa euroa, on Finanssivalvonnalla toimivalta määrätä seuraamusmaksu asiassa.

FINANSSIVALVONTA⁵

Anneli Tuominen
johtaja

Pirjo Kyyrönen
johtava lakimies,
johtokunnan sihteeri

Lisätietoja antaa johtava neuvonantaja Sonja Lohse, puh. 010 831 5311

Liite

Valitusosoitus

⁵ Finanssivalvonnan työjärjestyksen 8 §:n 1 momentin mukaisesti johtokunnan päätöksestä tehdyn toimituskirjan allekirjoittavat johtaja ja asian esittelijä tai hänen sijastaan johtokunnan sihteeri.

7.3.2017

FIVA 20/02.04/2016

Julkinen

Liite päätökseen

Valitusosoitus

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta markkinaoikeudelta valituksella, joka on tehtävä kirjallisesti.

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.

Jos päätös on postitettu saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivä ilmenee todistuksesta. Saantitodistus liitetään valitusasiakirjoihin. Jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemän (7) päivän kuluessa postituspäivästä, jollei muuta ilmene. Jos päätös on toimitettu tiedoksi muulla tavalla esim. saantitodistusta vastaan jollekin muulle henkilölle kuin päätöksen saajalle (sijaistiedoksianto), katsotaan päätöksen saajan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä saantitodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa markkinaoikeudelle.

Valituskirjelmässä, joka on osoitettava markkinaoikeudelle, on ilmoitettava

1. päätös, johon muutosta haetaan,
2. miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi,
3. perusteet, joilla muutosta vaaditaan,
4. valittajan nimi ja kotikunta sekä
5. puhelinnumero ja postiosoite, johon asiaa koskevat ilmoitukset voidaan valittajalle toimittaa.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on lisäksi ilmoitettava tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmään on liitettävä

1. päätös, johon muutosta haetaan, alkuperäisenä tai jäljennöksenä,
2. todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta sekä
3. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu päätöksen tehneelle viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirjansa, jollei valittaja ole valtuuttanut häntä suullisesti markkinaoikeudessa. Asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos markkinaoikeus niin määrää.

7.3.2017

FIVA 20/02.04/2016

Julkinen

Jos viranomaiselle toimitetussa sähköisessä asiakirjassa on selvitys asiamiehen toimivallasta, asiamiehen ei tarvitse toimittaa valtakirjaa. Markkinaoikeus voi kuitenkin määrätä valtakirjan toimitettavaksi, jos sillä on aihetta epäillä asiamiehen toimivaltaa tai sen laajuutta.

Valituskirjelmä voidaan toimittaa markkinaoikeudelle henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä taikka asiamiestä tai lähettiä käyttäen. Postittaminen tai kirjelmän toimittaminen lähetin välityksellä on lähettäjän vastuulla. Valituksen on saavuttava markkinaoikeuteen viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä.

Valituskirjelmä voidaan toimittaa myös sähköisessä muodossa. Sähköisen asiakirjan tulee olla perillä siten, että se on ennen valitusajan päättymistä käsiteltävässä muodossa markkinaoikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä. Sähköinen viesti toimitetaan viranomaiselle lähettäjän omalla vastuulla.

Markkinaoikeuden voimassaolevat oikeudenkäyntimaksut voi tarkistaa osoitteesta www.oikeus.fi. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Yhteystiedot

Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki
Puhelin 029 56 43300
Faksi 029 56 43314
Sähköposti markkinaoikeus@oikeus.fi